

vestnik

'MESSENGER' GLASILO SLOVENSKEGA DRUŠTVA, MELBOURNE.

LETNIK XIX, STEV. 4

Registered for posting as a periodical — Category "B"

JULY, 1974

KAR STORIŠ ZA SE, TO ŽE S TABO IZGINE,
KAR STORIŠ ZA NAROD, OSTANE VSELEJ;
DONESI LE KAMEN ZA VZGRADBO OČINE,
A RASLA NAPREJ NA PODLAGI BO TEJ.

SLOVENSKI CENTER ...

Prijetno je bilo opazovati aktivnost na zemlji v nedeljo 30. junija. Otroci na gugalnicah, Slovenske sestre so z cerkvenimi pevci veselo prepevali in okušali dobrote domače kuhinje. Balinarji tudi niso manjkali sedaj so zelo zaposleni z pripravo dveh novih balinišč, katera kot izgleda bodo res profesionalna.

Lojze je s svojimi delavci in Jožetom Golenko pridno kopal temeljne jarke ki pa izgledajo precej kamniti. Vendar pa upamo, da ne bo zmanjkalo dinamita pa bo vse v redu.

Dragi prijatelji.

Delo v Elthamu se je končno začelo dne 29. junija t.l. s kopianjem temeljev za stavbo. Načrti so popolnoma odobreni, kajti z istimi smo imeli mnogo problemov, ki so morali biti razčiščeni predno smo prijeli za krampe in lopate. Saj se mož in žena niste vedno istega mišljenja ob zidanju hiše in ravno tako je razlika mišljenj med različnimi osebami . . .

Sedaj je želja delovnega odbora, da bi se čim več naredilo s prostovoljnim delom in tako znižalo izdatke pri gradnji našega projekta. Na ta način bomo lahko razširili Center na več smeri, da bo v korist in zadovoljstvo vsakega člana. Prepričan sem, da ne bo nobenemu žal darovati kako urico svojega časa v ta namen, saj to

bo združilo Slovensko družino Melbourn. Spominjam se izkušenj našega verskega centra v Kew, vsak, kdor koli je sodeloval pri gradnji je na to sedaj ponosen. Zgradil je nekaj za narod, Slovenci in tujci se s ponosnim veseljem tamkaj zbirajo. Ali si za svoj narod v tujini storil že kaj ti, če si do sedaj stal ob strani, si pa ponosen na svojo domovino pridi nam na pomoč sedaj, saj gradimo tudi za tebe . . .

Zaželeno bi bilo, da bi se vsak ki je pripravljen kaj pomagati oglasil na telefon: 870-9527, ali pa pismeno na naslov: 3 LINDA GROVE, RINGWOOD, 3134 meni osebno, da lahko sam organiziram delavce kot potrebno.

S toplimi pozdravi in lepo zahvalo,
Alojz Markič

DAROVI ZA NAŠ CENTER

Od objave v prejšnji številki "Vestnika", pa do 14. julija so darovali za "Slovenski-kulturno družabni center" v Elthamu sledeči:

ANDREJ VUČKO	\$150.00
STANKO BARAT	150.00
TEREZA SLAVEC (upokojenka)	50.00
FRANC LIKAR	100.00
ANGELA LIKAR	100.00
DRAGICA GOMIZELJ	100.00
ELIZABETA ČAR (upokojenka)	100.00
NEIMENOVANI	100.00
UFOKOJENSKI KROŽEK	200.00
ALOJZ MESH	230.00
BERNARD BRENCIČ	150.00
MARJAN POTOČNIK	200.00
MIHA ROPRET	150.00
FRANCE BENKO	30.00
ANTON ŠKRLJ	150.00
KAREL RAZBORŠEK	150.00

Prošnjo za pristop kot ustanovni član "Slovenskega kulturno-družabnega centra" v Elthamu pošljite na P.O. Box 83, Caulfield South, 3162, ček pa naj bo plačljiv na "Slovenian Center Building Fund".

P.S. — Nekako pravilo je, da se vsi časopisi pišejo in sestavljajo v hitrici. "Vestnik" ni niti najmanj izjema. V tej hitrici se pripete napake, ki so lahko kar neprijetne za prizadete. Tako smo storili napako pri objavi imen darovalcev v prejšnji številki "Vestnika". Kot darovalci so bili navedeni M. STOKLAS in E. ERJAVEC; moralo bi biti:

1. ERJAVEC in S. STOKLAS
Oba prosimo naj nam ne zamerita.

Z zadovoljstvom objavljamo pismo g. A. saj nam je dokaz, da naš "Vestnik" le čitajo tudi ljudje, ki se ne pomišljajo izraziti svojega mišljenja in jim ni žal potrošiti časa in energije, da nam svoje mišljenje podajo tudi v pisani besedi.

Koliko lažje bi bilo uredništvu "Vestnika", ako bi prejelo več takih dopisov, pa tudi če so kritično razpoloženi napram našemu delu. Lažje bi nam bilo presoditi kako utripa srce naših bralcev in kje je morda treba odstraniti napake.

V pojasnilo k članku naj dodamo le, da ni bil objavljen z namenom, da bi uredništvo ali odbor SDM propagiral to ali ono tezo ali gledišče, da bi tehtal pravilnost ali nepravilnost napovedovanja o bodočnosti v Sloveniji. Dnevno časopisje in različne druge publikacije so polne sličnih člankov, ki jih uredništva objavljajo v večini primerov, ker pač domnevajo, da bodo zanimali večino bralcev, pa četudi je njih vsebina v nasprotju z gledanjem uredništva.

Kar pa se tiče slovenskega pravopisja, se pač trudimo, da napravimo v danih razmerah in pičlo odmerjanemu času najboljšo. Delamo prostovoljno in brez plačila in koordinator bi nam kar prav prišel. Morda ste zainteresirani, da nam pomagata g. A.?

"G. urednik!

Ko berem "Urban development in Slovenia in 2000 A.D." v Vestniku (April 1974, str. 9) se mi vzbujata vrsta vprašanj. Ko že ni naveden pisatelj ali ne bi bilo potrebno navesti od kod je to vzeto? Morda iz "Rodne Grude"? Gotovo je iz neke jugoslovanske publikacije.

Ali ne bi bilo pravilneje če se "Republic of Slovenia" prevede kot State of Slovenia, pojem ki je vsakomur znan ko govorimo o State of Victoria itd. namesto da se nekritično prevzemajo komunistični izrazi, ki pomenijo nekaj drugega kot to ker je njihov prvotni pomen?

Predpostavljam, da je to pisanje predvsem namenjeno mladim ljudem, ki lahko berejo samo angleško in ki ne vedo domala nič o Sloveniji. Če bi nekdo od njih pogledal v angleški besednjak kaj pomeni "republic", bi našel n.pr. takole definicijo: "a state in which supremacy of the people or its elected representatives is formally acknowledged". Če bi ta mlad človek iz tega sklepal da "Republic of Slovenia" pomeni ravno to, da tam vlada "supremacy of the people", bi gotovo dobil popolnoma napačen pojem o dejanskem stanju v "republikli". Pri tem nikakor ni mogoče mimo političnih vprašanj kdo in kako vlada v "republikli" ali res narod ali kdo. Mislim,

da je nam starejšim jasno, da narod v tem enostranskem sistemu komunistične diktature nima nobene besede. In celo znotraj komunistične stranke nimajo navadni člani nobene besede pri važnih odločitvah. N.pr. samo eno politično vprašanje: Kdo je odstavil Kavčiča? Ali je izgubil na splošnih vclitvah in bi lahko rekli, da ga je odstavil narod? Gotovo ne. Ali pa ga je odstavil Tito? Ali je prišel ukaz iz nekega drugega skrivnega vira? Lahko samo ugrabimo — a tak sistem gotovo ni niti najmanj republikanski, kjer odloča "supremacy of the people". Nadalje je napačno če se prikazuje Slovenija samo kot "Republic of Slovenia". Slovenija je širši pojem in sega preko mej Jugoslavije, kljub temu, da je bodočnost Slovencev v Avstriji, Italiji in Madžarski negotova, ko je bilo po zadnji vojni zaradi nezanimanja ali nesposobnosti sedanjega režima zapravljen edinstven in najbrž zadnja priložnost zedinjenja Slovenije. Sicer pa je bodočnost Slovencev tudi v "republikli" negotova. Članek nam pravi, da bo povečanje prebivalstva "partly due to migration into the region" in to v času, ko se Slovenci izseljujejo v dežele zahodne Evrope in ko ni najmanjše verjetnosti, da bi se stari izseljenci vrnili iz Amerike in drugih dežel svobodnega sveta, kjer so že več ali manj asimilirani, bo ta imigracija lahko prišla samo iz juga Jugoslavije, od ljudi, ki se nikoli ne asimilirajo.

Pojem Slovenije tedaj ni samo širši od "republikli" ampak presega tudi geografske in topografske okvire. Gre za ljudstvo, narod, etnično enoto in njeno svojsko kulturo.

To bi bilo treba povedati mladim ljudem, a članek je po svoje zanimiv še v več pogledih kot poceni propagando. Nič ne zvemo, kdo je tisti, ki odloča. Brezosebno se navajajo take fraze kot: "it is anticipated", "it is estimated", "according to demographic forecasts". Enkrat so navedeni "Experts" in enkrat "planners", kot da je od njih — kdorkoli že so — vse odvisno. Da ne bom predolg naj omejim samo še ta primer, kjer so ga ti eksperti že polomili ko pišejo: "180 000 will be persons moving from the country into towns as a result of a continuing trend away from farming". Kajti v isti številki Vestnika beremo na str. 5 da je g. Pahor "podčrtal težnjo vladajočih krogov Slovenije, da obnove kmetijsko gospodarstvo, ki je pričelo propadati radi (= zaradi) odhoda delovnih sil s kmetij..."

Kdo ima prav? Ali eksperti in planerji ali pa g. Božidar Pahor ni prav poučen kaj nameravajo "vladajoči krogi", čeprav ste se "divili" (= občudovali) njegovemu odličnemu znanju . . .

Lepo pozdravljam"

S. A., Richmond

KAJ JE NOVO

NA NAŠEM HRIBU ?

Pridite in ogledajte si sami!

● Odbor SDM je uvedel na hribu dežurno službo. Vsako nedeljo popoldne bo prisoten na hribu eden naših odbornikov, da Vam bo na razpolago z različnimi informacijami o društvu, o gradnji pa tudi s "kranjskimi" Vam bo lahko postregel.

Videli boste —

- da so temelji za zgradbo že iskopani,
- da sta že skoraj izgrajena dva nova bališča,
- da so postavljene gugalnice za otroke, (zasluga g. Zvonka Špilerja),
- da je dela še vedno ogromno pred nami,
- da prostovoljnih delavcev nikoli ni dovolj,
- da je teren silno skalovit in da je bilo za izkopanje temeljev treba uporabiti 136 nabojev razstrelitva, s katerimi nam je priskočil na pomoč rojak g. Markežič, ki je delo izvršil za izredno znižano ceno,
- da je prijetno in zabavno delati v veseli družbi, posebno če imate dobrega "bosa", kot je naš Lojze. Videli boste, da bodete še radi prišli na svoj hrib.

TAXATION SERVICE

DRŽAVNO POOBlašČEN

ZASTOPNIK

z evropskim osebjem

Vam bo prihranil denar in čas pri izpolnjevanju Vaše letne takse.

Urdujemo 7 dni na teden

od 9h zjutraj do 7h zvečer

vse do konca avgusta.

129 CHURCH ST., RICHMOND

Tel. 42-3634

IZ TORBE TAJNICE S.D.M.

PROSTOVOLJNO DELO

Slovenski Center rabi delovno silo. Sedaj je na programu izkopavanje temeljev, otroškega igrišča in balinišča. Pokličite Alojza Markiča: Tel. 870-9527.

VSAK FICEK PRAV PRIDE

Piknik, ki so ga na našem hribu priredili nogometaši kluba Kew-Slowene je prinesel okoli \$200 čistega dobička. Ta denar bo šel za delno pokritje stroškov, ki jih ima SDM z nogometno sekcijo. Fantje in njih navijači so pokazali, da ne znajo samo dobro brcati žogo, nego da tudi pri zbiranju denarnih sredstev ne marajo biti potolčeni.

ZAPUSTILA NAS JE

ŠE ENA SLOVENSKA MATI

V sredo dne 26. junija smo se v slovenski cerkvi v Kew za vedno poslovili od Floreninijevе mame. Po dolgoletni in kruti bolezni je poslovitev prišla vse prerano. Z soprogom Gvidom Florenini sta korajžno stopala po poti našega izseljeniškega življenja. Nikoli pa nista pozabila, da sta Slovenci. Dolga leta je družina sodelovala pri našem društvu — že od samega začetka. Vzgoja sinov, Petra in Oskarja je vsebovala slovenski jezik. Visoka univerzitetna izobrazba jima ni darovala perutnice ošabnosti, Peter Florenini ni pozabil da ga je rodila slovenska mati. V Elthamu, na slovenskem hribu bo zavedno njej in ostalim materam stal spomenik, delo mnogih zvestih sinov in hčera . . .

ZAOSTALA ČLANARINA

Načelnik članstva SDM g. Maks Hartman nas je naprosil, da obvestimo še tem potom vse, ki še niso poravnali članarino za to leto, da to store čim prej, kajti že smo v drugi polovici leta in letna skupščina bo kar naenkrat tu. Če niste plačan član, potem seveda tudi na skupščini nimate glasu.

HIŠA NAPRODAJ

V Sloveniji, med Sežano in Trstom je naprodaj hiša z zemljiščem za zelo nizko ceno.

Torej lepa priložnost za vsakogar, ki si želi še kdaj vrniti v domovino.

Za pojasnilo se obrnite pismeno ali osebno na naslov:

VINKO STOJKOVIC
43 York Street,
Reservoir, Vic., 3073

ZRNO DO ZRNA POGAČA —

KAMEN DO KAMNA PALAČA

Od skupine upokoencev, ki se zbirajo v okrilju SDM je Odbor za gradnjo Slovenskega središča v Elthamu prejel ček za \$200; spremljale pa so ga sledeče vrstice:

"Odboru za gradnjo našega doma!

Na zadnjem, oziroma prvem sestanku upokoencev na slovenski zemlji v Elthamu smo se domenili, da nakažemo društvu naš prvi skupni pri-spevek v znesku \$200.

Ta vsota je bila zbrana na naših sestankih potom žrebanja prostovoljnih daril posameznih upokoencev, pa tudi članic društva, ki nas vedno na sestankih tako lepo postržejo.

Upokojenci izražamo željo, da bi imeli v bodočem domu svoj "kot upokoencev". V ta namen bomo in hočemo še zbirati denar. Poslana vsota ni velika toda tudi iz majhnega včasih kaj zraste.

Opeka do opeke, vzdolž in počez za naš kot.

Pozdravlja vse pridne delavce

Peršičeva."

NOVA SKUPINA

Poleg navdušenih balincarjev, ki so si zgradili sami odlična balinišča se je pojavila na našem hribu nova skupina.

Mladina se je zbrala in sklenila, da bira igrala košarko. Seveda jim je odbor SDM takoj dal svoj "žegen" pod pogojem, da si zgrade igrišča. Sedaj je na njih, bomo videli kako so vztrajni.

Če ima še kdo drugi kakšen interes, kar naprej z idejo. Zemlje je dovolj in če ste pripravljeni delati zase po vzorcu naših balincarjev boste prav gotovo uspeli.

V soboto 27. julija bo SDM imelo družabni večer s plesom in večerjo v "Europa Ballroom", 10 Leake St., Essendon.

Ta večer je neke vrste novost, katero prinašamo svojim članom in prijateljem z dvema namenoma.

Prvi je, da vidimo ako obstoja zanimanje za take večere, da jih še pripravimo. Drugi namen pa je, da vsem onim, ki so že darovali po \$150 dolarjev javno izročimo značke ustanovnega člana našega kulturno-družabnega centra v Elthamu.

Torej pridite na ta poseben večer, ki upamo, da bo nekako v stilu večera, ki smo ga imeli s Slakovim ansamblom v Savoy Plaza.

Vstopnice morate naročiti vnaprej, ker moramo tudi mi naprej povedati kolikšno število večerij bomo potrebovali.

In seveda, za otroke bo tokrat veljala polna cena, kajti tudi nam bo računana polna večerja.

Na svidenje 27. julija!

ZAHVALA

Topla in prisrčna zahvala zvonku Špilar in ostalim, ki so pripravili otroške gugalnice v Elthamu. Razveselili ste stotero malih src. Očetje vzemite si to v zgled, pridite nam na pomoč, vsaka roka je dobrodošla.

Nogometno moštvo "Slovene-Kew" izreka toplo zahvalo našim ženam, ki so tako pridno pomagale z okrepčevanjem ob priliki nogometnega piknika v Elthamu.

Postanite član SDM

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

VABI NA

DRUŽABNI VEČER — DINNER DANCE

KI BO V SOBOTO 27. JULIJA 1974

OD 7 30 ZVEČER

V

"EUROPA BALLROOM"

10 LEAKE ST., ESSENDON

VSTOPNINA \$7.00 NA OSEBO — B.Y.O.
VES DOHODEK GRE ZA GRADBENI SKLAD

ZADRAVSKI SE SPOMINJA:

POHORSKI KRALJ

Med košatimi jelkami in vitkimi smečkami se počasi vzpenja od sv. Lorenca proti vrhu Pohorja z drobnim gramozom posipana pot. Za dobro pol ure hoda, je na koncu te poti velika planjava, na kateri na zgornji strani tik ob gozdu stoji velika, z apnom obeljena hiša. "Pri kralju" so ljudje rekli tej hiši. Ni pa to bilo samo hišno ime, ampak gospodar te hiše se je tudi pisal Kralj. Malo nižje od hiše se je raztezal velik sadovnjak s košatimi jabolkami in hruškami izpod katerih je rastle bujna sočnata trava. Sadno drevje je gospodar vedno sam s strokovnim znanjem obrezoval. Sadja je vedno bilo toliko, da so vsako leto v jeseni bili veliki sodi v kleti izpod hiše polni dobrega jabolčnika in hruškovca. Radi višinske lege mu pšenica in rož nista najbolje uspevala, pa je moral moko za kruh in žgance kupovati, zato pa je eno njivo, ki je bila polna kamenja in težka za orati, obgradil in imel lep pašnik za krave. Druge njive je posjal z deteljino in ovsem za živino in posadil toliko krompirja, da je bila klet, prizidana pokraj štale v jeseni vedno polna in dovolj za družino in za pitanje svinj.

Na eni teh njiv je precej vročega dne oral hlapec Jernej. Voli so se znojili in hropeli, kajti zemlja je bila suha in trda. Tudi Jernej si je brisal znoj s čela, ker moral je čvrsto držati za plug da ne pokvari brazde. Le za kratek čas jih požene na koncu brazde v hladno senco da si malo oddahnejo ter z brezovo vejo odganja nadležne muhe in obade. Ko je ponovno vrezal 3 brazde mu je sam gospodar prinesel malco in sicer komad rženega kruha ter za priboljšek komad prekajene slanine, a za žejo pol litra dobrega jabolčnika.

"Dokler ti malšac, ispreži vole naj se tu na robu njive malo napasejo, a jaz jih bom čuval da se ne oddaljijo. Kadar pa vidiš da je prišel Tone s konjema domov, pa tudi ti ispreži, kajti ne bi rad videl da so voli preveč izmučeni, bi izgubili na teži ker jih nameravam prodati. Jutri boš s to njivo lahko gotov, a drugi teden pa bodeš upregel mlade voličke. Vem da bo spočetka malo težko ker še niso imeli jarma na sebi, a prepričan sem, da jih boš ti kaj hitro naučil voziti".

Tudi hlapec Tone je bil že nekaj let pri hiši. Imel je na oskrbi vse tri konje. Z dve-

ma je prevažal hlode na žago a tretji je bil za manjše prevoze doma ali pa ga je upregel sam gospodar in se z njim odpeljal v sv. Lovrenc če je imel kaj opravka na občini. Hlapec Tone ni bil več mlad, vendar ni bilo tako debelega hloda v gozdu, da ga on ne bi sam natovoril na voz in tudi ne tako težkega tovora, da ga njegovi konji ne bi izvlekli. Biča Toni ni nikdar rabil, ampak ko je prišel do klanca, je konje obstavil, izvlekel iz žepa komadič kruha, ki ga je zjutraj potajno v veži odrezal, ga pretrgal in dal vsakemu vsaj za en gržljaj, potem pa vzel klobuk v roke in rekel "zdaj pa gremo". Kolikor koli je mogel hiteti po klanecu navzgor, konja sta mu bila za petami. Na vrhu sta sama obstala in čakala da jih hlapec pohvali.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ZADRAVSKI

GOSPE FLORENINI V SPOMIN

Ob obletnici smrti moje nepozabne prijateljice Tince Šubert je zopet bela žena posegla v krog mojih bližnjih znank. Prav na dan Janeza Krstnika je izdihnila svojo blago dušo, mnogim Slovencem v Melbournu dobro znana Ivanka Florenini.

Po dolgoletni zahrbtni bolezni jo je ljubi Bog rešil strašnih bolečin. Pokojna Ivanka je doma iz Podgorja pri Kamniku, torej pristna Gorenjka, odkritosrčnega značaja, ki se ni bala povedati resnice vsakomur v obraz. Bila je dobra in vzorna žena; skrbna ljubica mati svojima sinovoma in pravtako dobra tašča. Vsem, ki smo jo poznale pa zvesta prijateljica.

Rada je prišla v naš krog upokojencev, če ji je le zdravje dopuščalo. Takrat se je z nami veselila in šalila, saj je bila vesele narave. Vedno je trdila: Še eno leto pa bom tudi jaz priromala v vaš kader.

Imela je toliko lepih načrtov za bodočnost, da smo jo vse občudovale. Kljub njeni dolgi in mučni bolezni je imela še polno energije in trdno upanje na ozdravljenje.

Na 27. junija smo jo spremili na njeno zadnjo pot. Naj ji bo lahka avstralska zemlja in Večni dober sodnik.

Njeni družini naše globoko sožalje z željo, da jo ohranimo v najlepšem spominu in da jo tudi v molitvi ne pozabimo.

Minka Peršič

ASTRONAUT TRAVEL SERVICE

Pty. Ltd.

233 COLLINS STREET, MELBOURNE, 10. nadstropje — Tel. 654-4855

Največja in najmodernejša avstralska potniška agencija

Ima poseben oddelek za Jugoslavijo.

* Potovanje z JAT-om ali drugimi linijami v katerikoli del sveta.

* Veliki popusti za potovanje v grupah.

* Potovanja z vsemi ladijskimi družbami.

* Dovoz vaših sorodnikov in prijateljev v Avstralijo.

* Brezplačna nabava potnih dokumentov.

* Ugodni pogoji za kreditiranje kart.

Vse informacije vam bo rade volje nudil g. PAVLOVIČ KOSTA in gđ. BILJANA SRETENOVIC na telefonu 654-4855. —

Po uradnih urah: 24:9699.

Telefonirajte, pišite ali obiščite nas. — Prišli bomo tudi na vaš dom.

Naša tel-fonska služba dela 24 ur vsak dan.

SESTANEK ZVEZE

Delegati Slovenskih društev Adelaide, Canberre, Sydneya in Melbournu so se 16. junija zbrali na rednem letnem zasedanju v Melbournu.

Iz Adelaide sta bila prisotna gospoda Gabršek in Trošt, Canbero sta zastopala g. Falež in g. Tuma, Sydney gospe Lajovčeva in Klemenčičeva, za Melbourne pa sta bila prisotna g. Česnik in g. Špacapan.

Zborovanje se je pričelo dopoldne v Slovenskem domu v Carltonu in je bilo prav živahno vse do kosila, kateriga sta odlično pripravile članice ženske sekcije SDM gospe Dragica Gornizelj in ga. Marija Cvetko.

Po kosilu so se vsi delegati odpeljali na našo zemljo v Eltham, kjer je nogometna sekcija SDM imela svoj piknik. Gostje so brez izjeme izjavili svoje občudovanje nad lepoto naše zemlje in bi najraje kar ostali v prijetni in veseli družbi na pikniku, toda čut odgovornosti je zmagal in vrnil so se na sestanek, ki je trajal vse do poznega večera.

Za predsednika ZSDA je bil za leto 1974/75 izbran g. Cvetko Falež iz Canberre, tajniško mesto pa je prevzela ga. Vlasta Klemenčič iz Sydneya.

Iz sestanka je spet izzvenela potreba Zveze, kateri naj bi se priključila tudi ostala neopredeljena slovenska društva po Avstraliji.

NAŠI V ADELAIDI

O delovanju našega bratskega društva v Adelaidi se le bolj malo čita in sliši. Toda to nikakor ne pomeni, da so tamošnji rojaki postali nedelavni. Nasprotno, vsak naš človek, ki je imel priliko od blizu videti njihovo aktivnost, je lahko le ponosen odšel iz Adelaide, saj se je lahko iz prve roke prepričal, kako je mogoče s pošteno voljo tudi nekaj zgraditi.

Že sam Slovenski dom napravi na obiskovalca dober vtis. Čeprav ni arhitektonska umetnina, vendar odlično služi svojemu namenu. Slovencem v Adelaidi se ni treba pehati za tujimi dvoranami in plačevati drago najemnino, kakor moramo to tukaj v Melbournu. V dolgočasnih popoldnevih se fantom ni treba potikati po hotelih, nego se zberejo pri kozarčku piva med svojimi ljudmi pod svojo streho. Oddajanje dvorane pa jim prinaša tudi znaten dohodek, tako, da se bodo kmalu iznebili dolgov in so si tudi nabavili okoli 20 akrov zemlje v Adelaidskih gričih, kjer si v bodočnosti nameravajo zgraditi nove klubske prostore in druge ugodnosti.

Na kulturnem polju delajo, kolikor jim pač zmožnosti dopuščajo. Vzdržujejo nedeljsko šolo in kadar pridejo prilike, kot

n.pr. materinski dan in slično se zberejo in praznujejo skromno, a zato toliko bolj prisrčno. Imajo svoj mladinski plesni orkester, ki se vežba pridno, tako da bodo tudi v tem pogledu neodvisni. Za novo leto je društvo liskalo svoj stenski koledar, kateriga krasi lepa velika fotografija Ljubljane.

Baliranje je tudi rojakom v Adelaidi priljubljen šport. Za domom imajo zgrajena dva lepa igrišča in ko je bilo tekmovanje v Canberri, se niso zbal dolge poti ter se vozili z avtobusom celo noč, samo da se pomerijo z ostalimi društvi.

“Uspevamo dobro in dokler se bomo znali obdržati neodvisno, kot do sedaj in dokler bomo delali samo za dobro nas vseh, dokler bomo prijatelji z vsakomur, kdor hoče biti naš prijatelj, se nam ni treba bati neuspehov”, tako je dejal predsednik društva Slovencev v Adelaidi g. Tone Gabršek, ko se je udeležil sestanka Zveze Slovenskih društev Avstralije.

POSTANI ČLAN S.D.M.

VAŠA EDINA SLOVENSKA
TURISTIČNA AGENCIJA

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

IVAN GREGORICH

Vam nudi po izredno zmerni ceni polet iz

MELBOURNE naravnost v LJUBLJANO

Vse potrebno za obisk domovine ali drugih delov sveta ter srečno vrnitev

Vam lahko preskrbimo za kadar koli v letu...

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na naš po telefonu, pismeno ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

IVAN GREGORICH

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

(čez dan)

72 Smith Street
Collingwood, Vic., 3066
Tel. 419-1584 - 419-2163

(po urah)

1044 Doncaster Road,
East Doncaster, Vic., 3109
Tel. 842-1755

Obiščite

Golden Grill

RESTAURANT

NA VOGALU BOURKE ST.

IN EXHIBITION STREET,

MELBOURNE

ZABAVAL VAS BO

SLOVENSKI ORKESTER

“SOČA”

NARODNI ODBOR

Predvojne politične stranke so tik ob koncu vojne ustanovile Narodni odbor za Slovenijo, kateri naj bi pred svetom predstavljal mišljenje Slovencev v emigraciji, formulirano po predstavnikih teh strank.

Predsednik tega odbora je bil dolga leta po vojni bivši minister prve Jugoslavije dr. Miha Krek, po njegovi smrti pa je bil izvoljen na to mesto dr. Miloš Stare, ki živi v Argentini.

Člane odbora postavljajo stranke po posebnem ključu, na katerega so pristale ob ustanovitvi. Od časa do časa se odborniška mesta izprazni radi smrti ali izstopa članov in stranke imenujejo nove zastopnike

Tako so bili nedavno imenovani novi predstavniki na dva mesta, ki pripadata Slovenski demokratski stranki (SDS) in na tno, katerega zaseda Slovenska ljudska stranka (SLS).

Na mesto Alojza Zupana in ing. Ljube Sirca, obe iz Anglije, je predsednik SDS ing. Ladislav Bevc imenoval dr. Valentina Benedika-Skalarja iz USA in Radivoja Riglerja iz Argentine. Načelstvo SLS pa je imenovalo g. Pavla Fajdiga iz Argentine.

Vsi imenovani so prominentne osebnosti z mnogimi iskušnjami.

G. Radivoj Rigler, doma iz okolice Ljubljane, ima za seboj vojaško kariero, ki se je končala z imenovanjem za pomočnika predvojnemu vojaškemu atašeju v Berlinu, polkovniku Vauhniku. Samo vojno je g. Rigler preživel v vojnem ujetništvu in je leta 1948 odšel v Argentino, kjer se udeležuje na kulturnem polju med tamošnjimi Slovenci.

Dr. Valentin Benedik, Ljubljčanin po rodu, je bivši sodnik. Leta 1944 se je radi zasledovanja po Gestpu moral umakniti v ilegalo. Po vojni je živel v begunskih taboriščih po Italiji in kasneje v Nemčiji, kjer je postal pravni zastopnik za število begunskih taborišč. Leta 1951 se je izselil v USA, kjer deluje med Slovenci kot starosta ameriško-jugoslovanskega sokolskega društva Cleveland.

Pavel Fajdiga se je rodil v Zagrebu in je bil pred vojno beograjski urednik največjega tedanjega slovenskega dnevnika "Slovenec". Radi delovanja proti okupatorju je bil iz Beograda poslan najprej na prisilno delo v rudnik bakra Bor, kasneje pa je bil zaprt po različnih koncentracijskih taboriščih po Nemčiji. Po vojni je sodeloval pri mednarodni organizaciji za begunce IRO, leta 1948 pa se je naselil v Buenos Airesu.

Narodni odbor za Slovenijo nima, takšen kot je danes, niti pravne niti efektivne moči med Slovenci, njegova edina pomembnost, čeprav zelo skromna je v tem, da obstoji.

Prav ob zaključku našega časopisa smo prejeli vest, da je na mesto dr. Macjuša iz Argentine, ki je umrl januarja tega leta bil postavljen g. Vlado Menart, advokat iz Sydneya. G. Menarta je na to mesto postavila SDS, ki ima v Odboru pravico na 6 mest.

Vekoslav Janko — umrl

Slovenci, ki imamo v svetu možnost, da sledimo kulturnemu ustvarjanju velikih narodov, se lahko samozavestno spomnimo, da smo imeli v domovini med obema svetovnimima vojnama kulturne ustanove, ki niso prav nič zaostajale za temi, ki jih vidimo v svetu. Med te spada gotovo ljubljanska opera. Bila je na taki višini, da bi bila v ponos velikim narodom, ki razpolagajo z drugačnimi materialnimi možnostmi kakor jih je imel slovenski narod. V spomin nam prihajajo imena slovenskih dirigentov Mirko Polič, Ivan Brezovšek, Niko Stritof, Anton Neffat, Danilo Švara, Demeter Žebre. Poleg teh imena pevcev, sopranistinj Pavle Lovščetove, Zlate Gugunjenac, Heybalove Valerije, altistk Vilme Thyerrijeve in Franje Golobove, tenoristov Rijavca, Šimenca, Dermote, Gostiča, Francla, baritonistov Levarja, Primožiča, Janka, basistov Križaja, Beteta, Marjana Rusa in mnogo drugih.

Vse to nam je ponovno stopilo pred oči, ko smo brali, da je 30. septembra umrl v Ljubljani 75 let star baritonist Vekoslav Janko, eden tistih slovenskih umetnikov, ki so pripomogli, da je slovenska operna umetnost dosegla tako višino.

Janko se je rodil 17. maja 1899 v Rušah. Mladega Vekoslava je za gledališče odkril režiser Hinko Nučič. V sezoni 1919/20 ga je najprej angažiral v mariborski drami. Ko pa je pokazal svoje glasovne talente, je bil v sezoni 1924/25 kot visok lirski bariton sprejet med soliste ljubljanske opere. Tu se je najprej posvetil študiju opernega petja in ga zaključil pri prof. Joliju Betettu. Vsporedno s študijem je prevzemal vedno večje vloge v Operi. Razvijal se je tako hitro, da skoro ni bilo dne, da ne bi poslušali na odru Janka v najraznovrstnejših baritonskih nastopih.

"KLIC TRIGLAVA"

— 25 LET

Londonski emigrantski časopis "Klic Triglava" praznuje 25-letnico, odkar je začel izhajati v Angliji 15. avgusta 1948. Mi vemo, kaj se pravi, izdajati list v emigraciji, s kakšnimi težavami ga ustvarjati in ga morda s še večjimi vzdrževati. Koliko napora in žrtev je bilo treba, da so nekdanji člani Slovenske armije pod generalom Andrejem-Prezljem, sedaj rudarji v angleških premogovnikih, začeli s skromnim informativnim lističem na par straneh. Iz skromnega ciklostilno razmnoževanega lističa, je Klic Triglava prešel v tiskarno na linotip in zdaj že nekaj let na ofset tisk. Iz informativnega lističa je postal svoboden, na nobeno stranko vezan, in — vsem diskutijam odprt list.

Ker tudi mi poznamo naporno in ne-hvaležno delo slovenskega časnikarja v emigraciji lahko samo čestitamo k jubileju in želimo še nadaljnega uspeha.

STARINE V SLOVENIJI

V straneh pod Nanosam raste najstarejše znano slovensko drevo: lepo raščena in razvejana tisa, ki je še vedno plodna; sredi oktobra so jo krasili lepi živordeči plodovi. Starost tega drevesa je Karel Dežman leta 1860 cenil na 950 let, po najnovejših strokovnejših meritvah pa so ji merilci priznali le 500 let. Kljub temu pa je še vedno "rekorder" med slovenskimi drevesi.

— Cerkvico sv. Lovrenca nad Bašljem pod Storžičem, ki je v srednjeveških virih omenjena že leta 1154, so restavrirali. Že lani so pričeli odkrivati staro fresko, ki pa ni v celoti ohranjena, ker so kasneje del stene prebili in naredili tam vrata. Ta freska s poti svetih Treh kraljev je po mnenju strokovnjakov iz konca 14. stoletja, iz 16. stoletja pa so freske v prezbitoriju. Zanimiva je tudi notranja oprema cerkvice, ki je iz 17. stoletja. Notranjost so dopolnili z renesančnim kasetiranim stropom, ki so ga sneli ob restavraciji cerkvice na Bregu pri Preddvoru, in ki se zelo uje ma z notranjostjo cerkvice sv. Lovrenca. Domačini so že prej hoteli sami popraviti strop, toda ker so ga hoteli zgraditi iz betona, bi skoraj pokvarili arhitekturno vrednost te stare cerkvice. Že leta 1936 so neda-leč od cerkvice odkrili ostanke gradišča, letos pa so s sondiranjem okoli cerkvice ugotovili ostanke ilirske naselbine iz 5. stoletja pred Kr. Arheologi nameravajo prihodnje leto temeljito raziskati okolico cerkvice.

FOR OUR FRIENDS:

OLD

and

YOUNG

THE WINES OF SLOVENIA

The configuration and composition of the soil and existing climate patterns, with the alpine climate merging gradually into temperate continental on one side and subtropical Mediterranean on the other, afford extremely suitable conditions for the cultivation of the best varieties of "northern" grapes which yield superior quality white wines.

The vineyards of Slovenia cover a total area of about 21,000 hectares and may be divided into three main regions: the Sava and Drava river valleys and the Littoral zone.

The most common varieties of grape cultivated in the upper reaches of the Drava river are Laški Rizling (Laški Riesling), Sauvignon, Beli Burgundec (White Burgundy), Zeleni Silvanec (Green Sylvaner) and Šipon, while the Kraljevina, Portugalka and Kavčina variety are most common in the Sava river region. Refoš, Kraški Teran, Rebula, Pinela in Malvazija grapes are grown in the littoral region.

Viticulture and the wine-making have a long and splendid tradition in Slovenia. As early as the 10th century A.D. when the future provinces of Carinthia, Styria and the Kranj and Goriška regions began to take shape, the Slovenian peasants and serfs began the large-scale cultivation of grapes for their feudal overlords — mostly German at that time — and the big monasteries. Owing to the favourable conditions of soil and climate, the vineyards gradually expanded and the serfs began growing grapes for their own requirements, so that many well-known wines were produced in Slovenia at the time.

The numerous fortified towns, castles and monasteries were the seats of the feudal landowners at the time. The land was cultivated by the peasants and serfs who, needless to say, barely eked out a living for themselves after paying the owners their due in kind. The Gorske Bukve historical document preserved from this period (1543) is actually a code of feudal laws wherein the duty of the peasant to cultivate the vineyards was officially codified as a law. The mode of cultivation of the grapevine, pruning, vintage times, sales of wine and other matters pertaining to viticulture and wine-making were regulated with utmost precision.

The Sava River region, which occupies

the south-western part of Slovenia, produces mostly high quality table wines. The vineyards extending along the left bank of the Sava until its confluence with its tributary the Sutla in the Šmarje Hills are the chief producers of high quality white wines. The area between the Sava and the forest-clad slopes of Gorjanci and Rog consists of the gently undulating countryside of Dolenjsko, where the well-known Cviček wine is produced. It is said that the humid air from the mountain forests and the warm air currents from the upper reaches of the Krka River and its tributaries contribute to the unique taste and bouquet of Cviček wine. Cviček is fermented and matured in the wine cellars of the 13th-century Cistercian abbey of Kostanjevica and of the old castle of Brežice, known for its historical associations with the peasant rebellion of Matija Gubec. A "light wine", Cviček is also recommended for invalids and elderly people because of its low alcohol content and pleasant acidity.

A number of varieties of grape are cultivated in Bela Krajina on the southern sunny slopes of the Gorjanci hills: Kraljevina from which a delicious white wine is made, and Zametovka, Frankovka and Sentlovrenac, which are used in making the well-known dark red wine of Metlika (Metliška Crnina).

The Drava River region, one of the foremost wine-growing areas of Yugoslavia, is located in the north-eastern part of Slovenia between the Drava and Mura.

There are vineyards on the slopes of Mt. Kozjak and Slovenska Gorica, while the Muškati žuti (Yellow Muscat) variety of grape is grown on the steep slopes of Urban and Kamnica. Traminer, Rajnski Riesling and Sauvignon wines are made from the grapes grown on the slopes of Bresternica, Kalvarija and Kosak, while the vineyards on Malečnik, Vajgen and the Vukovje hills provide the fruit for Laški Riesling and Beli Pinot (White Pinot).

Slovenian Traminer, Rajnski Riesling and Sauvignon were highly appreciated abroad even before the First World War, but they were known and exported under different foreign names at the time. Now they are exported both in bulk and bottled to all countries of Europe, but mostly to Germany, Austria, Britain and Czechoslovakia.

Gornja Radgona, a small town on the right bank of the Mura River, is the centre of the Upper Radgona wine-growing region. The Traminac variety of grapes is cultivated here.

Annual production of wine is around 550,000 hectolitres, of which 35-40 per cent is exported. Exports consist mostly of superior quality wines.

Slovenian wines belong to the category of high quality wines and occupy an important place in world production of so-called northern type wines. It also accounts for 35 per cent or approximately 150,000 hectolitres of total Yugoslav wine exports.

Slovenian wines are exported to Scandinavia, Switzerland, Britain, the USA and, of late, to Japan as well. The best-known Slovenian export wines are Ljutomerski Rizling (Ljutomer Riesling), Laški Rizling (Laški Riesling), Traminac, Sauvignon, Muskat, Silvanec (Sylvaner), Beli Burgundec (White Burgundy), Crni Kabinet (Red Cabernet) and Malvazija.

200th ANNIVERSARY OF LJUBLJANA LIBRARY

This year marks the 200th anniversary of the National and University Library in Ljubljana. With over a million books and 4,400 members it is the largest institution of its kind in Slovenia.

The beginnings of Slovenian librarianship may be traced back to the "Great Letter" which the Slovene reformer and literary figure, Primož Trubar, sent to the provincial authorities of Kranj on March 19, 1569. But, since it has been impossible to identify the donated books, 1774 has been officially taken as the year in which the library was founded. It was formed from the remains of an old Jesuit library of which only 637 volumes survived a major fire in 1774. The library was subsequently enlarged with books contributed by various monasteries.

Among the greatest treasures of the National and University Library are the original manuscripts of the great Slovenian poet, France Prešern, and writer Ivan Cankar.

SPORT

KEW-SLOVENE PRI VRHU

Kot v preteklem letu so se naši nogometaši tudi letos postavili k vrhu lestvice in imajo lepe izgleda, da odnesejo prvenstvo. Takole nam piše njih "manager" Toni Urbas:

"Kot preteklo leto smo se tudi letos postavili na zeleno polje.

Naše nogometno moštvo nič ne zaostaja od drugih ekip. Od veselih in borbenih

igračev se včasih pričakuje presenečenje. (tudi z izgubljeno tekmo). Toda po rezultatih, ki jih imamo vse izgleda, da napredujemo. Od zadnjih osem tekem ni bila izgubljena niti ena. Tako gremo po lestvici navzgor. Mislim, da je želja vsakogar, ki nas obiskuje na tekmah in nam daje svojo pomoč, da tako napredovanje še ostane".

NASLEDNJE TEKME:

KEW — Yarra Bend Park, dostop iz Heidelberg Rd., Fairfield, med bolnico in žensko kaznilnico.

BURNLEY — No. 2 Oval, Royal Park.

CROXTON — Debneys Park, Flemington.

HIGHETT — Peterson St. Reserve, Cnr. Highett Rd. and Telford St., Highett.

PASCOE VALE — No. 6 Oval, Princess Park.

SOUTH OAKLEIGH — Main Road Reserve, Princess Highway, Clayton.

HAMPTON — David Rd. Reserve, off Bluff Road, Hampton.

HAWKSBURN — No. 1 Oval, Fawcner Park, opp. Alfred Hospital, South Yarra.

DOSEDANJI REZULTATI:

21. Aprila	Hawthorn — KEW	4:9
28. Aprila	KEW — East Brunswick	3:2
5. Maja	South Oakleigh — KEW	1:0
12. Maja	KEW — Hampton	2:4
19. Maja	Highett — KEW	0:5
26. Maja	KEW — Pascoe Vale	2:2
9. Junija	Burnley — KEW	1:4
23. Junija	KEW — Hawksburn	2:1
30. Junija	KEW — Croxton	4:1
7. Julija	Hawthorn — KEW	2:6
13. Julija	East Brunswick — KEW	1:4

Vredno je omeniti, da je naše moštvo dobilo tekmo proti Hawthorn-u 6:2. Hawthorn je končal prvi del sezone na vrhu lestvice in je porazil naše moštvo 21. aprila s 4:0.

Lestvica kakor je izgledala po končanem prvem delu sezone:

Hawthorn	9	5	2	2	29:12	12
South Oakleigh	8	4	3	1	16: 7	11
KEW	9	5	1	3	22:16	11
Pascoe Vale	9	3	5	1	17:14	11
East Brunswick	8	4	2	2	16: 9	10
Hampton	8	4	2	2	22:16	10
Hawksburne	9	3	1	5	23:18	7
Burnley	9	2	2	5	13:24	6
Croxton	9	1	1	6	9:25	3
Highett	7	1	0	6	10:35	2

Vaša resnično prva jugoslovanska turistična agencija

THE SUNNY

ADRIATIC

v Melbournu

VAM NUDI POMOČ NA NAŠEM JEZIKU GLEDE

- Rešavanja dokumentov za vas in vaše srodnike in prijatelje, katere želite pripeljati v Avstralijo.
- Nudimo vam potovanja po najugodnejših cenah z JAT-om ali katerokoli drugo letalsko in pomorsko družbo.
- Denar ni problem — Potujte sedaj in odplačujte pozneje. Nudi vam kredit do \$5000.

Za vse ostale informacije se prosim obrnite na:

Tel. 63 7441, 63 7442

177 Collins Street

TISKARNA

POLYPRINT

PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE,
RICHMOND, VIC. 3121
TEL. 42-7417

se priporoča Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela.

POSTANITE USTANOVNI ČLAN
NAŠEGA

KULTURNO-DRUŽABNEGA

CENTRA V ELTHAMU

Z DAROM \$150.—

POŠLJITE NA

"SLOVENIAN CENTRE

BUILDING FUND"

P.O. BOX 83, CAULFIELD SOUTH,
VIC., 3162